

TUPAC SHAKUR

VIRALLINEN ELÄMÄKERTA

Staci Robinson

Käännös

Yasir Gaily, Karri Miettinen ja Ari Vääntänen

LIKE

Englanninkielinen alkuteos:

Tupac Shakur – The Authorized Biography

Copyright © Amaru Entertainment, Inc., 2023.

This edition published by arrangement with Crown, an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC, New York.

All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava, 2023.

Ulkoasu: Debbie Glasserman

Suomenkielisen laitoksen ulkoasu: Jenni Kiviniemi

LIKE

Like Kustannus

Helsinki

www.like.fi

ISBN 978-951-1-35505-2

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2023

Glolle

Intro 11

OSA I

NEW YORK

- 01 Cradle to the Grave 21
- 02 Dear Mama 46
- 03 The Streetz R Deathrow 68
- 04 Nothin but Love 79

OSA II

BALTIMORE

- 05 Nothing to Lose 103
- 06 In the Depths of Solitude 126
- 07 Keep Ya Head Up 143

OSA III

THE BAY

- 08 Thug Style 161
- 09 Panther Power 183
- 10 Words of Wisdom 202
- 11 Fame 218
- 12 Nothing But Trouble 233
- 13 Violent 248
- 14 Only God Can Judge Me 266

SSÄ

OSA IV**LOS ANGELES**

15	Souljah's Revenge	283
16	Holler If Ya Hear Me	302
17	Me Against the World	319
18	Letter 2 My Unborn	343
19	It Ain't Easy	362

OSA V**TO LIVE AND DIE IN L.A.**

20	California Love	381
21	In the Event of My Demise	404

Kiitokset 437

Kuvakrediitit 443

LLYS

~~Black Seed~~ / Grown Up Growing

THE ROSE THAT GREW FROM CONCRETE

AN AUTOBIOGRAPHY BY TUPAC A. SHAKUR

INTRODUCTION

I. THE PANTHER AND THE GANGSTER

II THE "SHINING PRINCE" IS BORN FREE

III LESSONS FROM AMERICAN SCHOOLS

IV LESSONS FROM LADY LIBERTY

V LESSONS FROM AMERICAN SOCIETY

VI A BETTER PLACE

VII THE BALTIMORE SCHOOL 4 THE ARTS

VIII THE ETERNAL circle

VIII MIGRATION 2 THE RESERVATION

X THE BOYZ FROM ROSA

XI APRIL / GIRLS

XII Humpty Hump Across America

XIII ON MY OWN

School hood

Baltimore

Martin
ROSA

Black Seed - Grown-up

Black Seed To Black Oak

INTRODUCTION

Calling This an autobiography may have misled some people. IT'S more of a Diary that I don't mind people reading. There are personal things in these pages and it is my hope that by gaining some insight on my life one may have a better understanding of who I am and why I do some of the things I do. If By telling my life story, I Hurt someone or I uncover some stones, Forgive me, my only intention was to express myself, & in fact Better myself By telling all about myself!

AT This moment I am 18 years old and the date is **November 26, 1989**, In the middle of my life. Anyway, Here it is my Diary, poems and autobiography wrapped in one.

Peace,
Tupac Amaru
Shakur

Kuvat edellisellä aukeamalla

Sisällysluettelo omaelämäkertaan, jota Tupac alkoi kirjoittaa 18-vuotiaana vuonna 1989.

Esipuhe omaelämäkertaan, jota Tupac alkoi kirjoittaa 18-vuotiaana vuonna 1989.

INTRO

Kun tapasin Tupacin, hän oli vasta seitsemäntoista. Minulle hän oli vain joku, joka sattui kuulumaan ystäväpiiriimme. Olimme kumpikin käyneet Tamalpais High Schoolia Mill Valleyn pikkukaupungissa Pohjois-Kaliforniassa, ja tapasin hänet, kun olin käymässä kotona collegesta. En olisi silloin ikinä uskonut, että minut oli juuri esitely jollekin, josta tulisi kulttuuri-ikoni, globaali supertähti... tai että hänestä tulisi sellainen legenda kuin tuli – paitsi tietenkin silloin, kun hän kertoi sen meille. Jo niin nuorena hän oli itsevarma – varma siitä, että jättäisi jälkensä yhteiskuntaan. Hän taisi olla itsevarmempi kuin kukaan muu tuntemani ihminen.

Kuukausia myöhemmin, kun olin palannut collegeeni Los Angelesissä ja hän oli tullut siihen tulokseen, että high school oli ajanhukkaa, hän soitti minulle ja kämppäkavereilleni, jotka olimme kaikki Mill Valleystä. Tupac kysyi, saisiko hän muuttaa vähäksi aikaa sohvallemme. ”Minun on pakko muuttaa”, hän sanoi. Siihen aikaan hän odotti malttamattomana manageriltaan uutisia levytyssopimuksesta. ”Urani ei etene riittävän nopeasti”, hän selitti, ”ja minusta tuntuu, että minun on tultava Los Angelesiin.” Muutamaa päivää myöhemmin hän ilmestyi ovellemme mukanaan reppu ja sininen muistikirja.

Sama kuvio toistui päivittäin. Minä ja kämpppäkaverini lähdimme kouluun tai töihin, mutta hän jäi yksin asuntoomme kirjoittamaan kuumeisesti muistikirjaansa. Kun palasimme myöhään iltapäivällä, hän halusi esitellä meille, mitä oli päivän aikana kirjoittanut. Tilanetta on nyt vaikea edes kuvitella: teini-ikäinen Tupac istui ruokapöytämme äärellä, kun söimme pikanuudeleita ja juustomakaronia, ja räppäsi siitä, millaista on olla nuori musta mies. Hänen sanoitukseksensa olivat määrätietoisia vetoomuksia muutoksen puolesta.

Kun muistelen tuota hetkeä, tajuan, että en vielä *ymmärtänyt*. Kuuntelin. Kuulin, mitä hän sanoi. Tajusin hänen huolenaiheensa. Mutta *en ymmärtänyt*, että vieressäni oli nuori mies, joka pelottomasti pyrki muuttamaan yhteiskuntamme epäkohtia kaikin keinoin. *En ymmärtänyt*, koska vaikka en haluaisi myöntää sitä. En ollut valmis käymään keskustelua siitä, millaisia ongelmia nuoret mustat miehet kohtaavat, ja siitä, miten he ovat erityisen haavoittuvaa väestönosaa. Minä halusin puhua siitä nuoresta mustasta miehestä, joka istui luennollani ja oli tosi söpö. Kaksikymppisenä olin itsekäs. Seitsemäntoistavuotiaana Tupac oli epäitsekäs.

Kun Tupacin manageri Leila Steinberg löysi hänelle asunnon, Tupac kiitti meitä ja lähti matkoihinsa. Kun hän tuona iltana astui ulos ovesta mukanaan pelkkä reppu ja sininen muistikirja, minä ja kämpppäkaverini toivotimme hänelle onnea matkaan. Heti kun ovi hänen takanaan oli sulkeutunut, hänestä tuntui tulevan kaikkien tuntema tähti.

Valmistuttuani Kalifornian yliopistosta UCLA:sta aloitin urani romaanikirjailijana. Romaanieni aihe ei edelleenkään ollut Tupacin tarkoittama nuori musta mies: kirjoitin siitä samasta nuoresta mustasta miehestä, jonka olin tavannut luennolla, ja sydänsurusta, joka väistämättä seurasi vuosia myöhemmin. Päivisin työskentelin urheilumaailmassa ja toimin assistenttina ammattiuurheilijoille, New York Jetsin ykkösvaraukselle Keyshawn Johnsonille ja NBA-tähti Brian Shaw'lle. Iltaisin kirjoitin.

Kun olin töissä, Tupacin assistentti soitti usein minulle. ”Tupac

kysellee jatkuvasti, milloin jätät urheilubisneksen ja tulet hänelle töihin”, assistentti sanoi. Yhtenä iltapäivänä pyyntö oli täsmällisempi: ”Tupac on perustamassa kirjoittajaryhmää. Hän haluaa sinut mukaan.” Tupac oli ryhtynyt tekemään elokuvakäsikirjoituksia ja kokosi naispuolisista käsikirjoittajista koostuvaa tiimiä, koska halusi varmistaa, että kaikkien hänen hahmojensa äänet, näkökulmat ja sävyt olivat aitoja. Olin innoissani ryhmään liittymisestä. Sovimme tapaamisen tiistaille 10. syyskuuta 1996.

Kolme päivää ennen tapaamista Tupacia ammuttiin Las Vegasissa. Hän kamppaili pysyäkseen hengissä, mutta hävisi lopulta taistelun ja kuoli 13. syyskuuta. Tapaaminen ja lukemattomat muut hänen suunnitelmansa jäisivät toteutumatta. Minä ja koko muu maailma olimme menettäneet ystävän. Veljen. Sedän. Siskonpojan. Serkun. Innoittajan. Johtajan. Taistelijan. Ja Tupacin äiti Afeni Shakur, nainen, joka opetti hänelle kaiken ja joka puhui toivosta ja muutoksesta yhtä palavasti kuin Tupac, menetti ainoan poikansa.

Muutamaa vuotta myöhemmin Afeni pyysi minua kirjoittamaan poikansa elämäntarinan. Pyyntö herätti minussa ristiriitaisia tunteita. Ensinnäkin se oli tietenkin suuri kunnia. Mutta kun pohdin tuota valtavaa tehtävää, minua myös pelotti. En ollut ollut mikään kymppin oppilas Tamalpais High Schoolissa – tai UCLA:ssa. En ollut koskaan mikään priimus, ja minun mielessäni vain valioyksilöt kirjoittivat elämäkertoja Tupac Amaru Shakurin kaltaisista johtajista ja merkkihenkilöistä. Minun tuntemillani elämäkertureilla oli laajaa kokemusta toimittajina lehdissä kuten *The Washington Post* ja *The New York Times* tai kolumnisteina *The New Yorkerin* kaltaisissa aikakauslehdissä. He olivat usein tunnustettuja historioitsijoita tai professoreita arvostetuissa oppilaitoksissa. Mutta minä olin keskinkertainen oppilas. Minä kirjoitin sentimentaalisia rakkaustarinoita ja käsikirjoituksia höpsöihin romanttisiin komedioihin. Miksi Afeni minua pyysi?

Selvisi, että hän pyysi minua, koska luotti minuun. Hän uskoi, että voisin kertoa hänen poikansa elämäntarinan rehellisesti ja tarkastelemalla tapahtumia oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

Kertoa hyvistä ja pahoista asioista. Tupacin vaikeuksista ja menestyksestä. Mokista ja kauneusvirheistä. Afeni uskoi, että perheenjäsenet voisivat turvallisin mielin kertoa minulle tarinoita, joita eivät olleet koskaan ennen kertoneet. Ja mikä tärkeintä, aivan samoin kuin hänen poikansa, hän halusi antaa minulle mahdollisuuden. Tupac ja Afeni olivat aina halukkaita antamaan tilaisuuden ihmisille, jotka eivät sellaista välttämättä muuten saisi. Monet Afenin noina vuosina tekemät päätökset kumpusivat hänen poikansa toiveista, ja uskon, että yksi noista päätöksistä oli se, että Afeni pyysi minua kirjoittamaan elämäkerran.

Niinpä vuonna 1999 ostin eMachine-tietokoneen ja linnoittau-duin Inglewoodissa sijainneeseen asuntooni tietoisena siitä, että deadlineen oli alle vuosi. Aivan ensimmäiseksi loin aikajanan Tupacin elämästä, syntymästä kuolemaan. Teippasin syntyneet yli sata sivua seinälleni ja muutin asuntoni Tupaclandiksi. Sitten aloin haastatella ihmisiä. Ja kirjoittaa. Ja haastatella. Ja kirjoittaa. Ja haastatella vielä vähän lisää. Lensin maan toiselle laidalle ja haastattelin Afenia päiväkausien ajan Georgian-kodissa, jonka Tupac oli hänelle ostanut. Istuin Afenin keittiössä, kun hän valmisti paistettua kanaa, yhtä Tupacin lempiruoista, ja keskustelimme tuntikausia hänen poikansa elämästä. Iltaisin istuimme hänen kuistillaan, kun hän poltti ketjussa vuorotellen Newporteja ja pilveä, ja keskustelimme *hänen* elämästään. Mitä enemmän juttelimme, sitä paremmin ymmärsin, kuinka samanlaisia he olivat. Ja aivan kuten Tupacin kohdalla oli tapahtunut, mitä enemmän tutustuin Afeniin, sitä enemmän aloin häntä ihailla.

Tehdessäni taustatyötä kirjaa varten vietin tuntikausia Tupacin perheenjäsenten olohuoneissa tai puhelimesta heidän kanssaan. Meillä oli tavattoman hauskaa Tupacin Jamala-serkun kanssa. Kysyin häneltä lukemattomia kysymyksiä samalla, kun hän pomppi sängyllään lempimusiikkinsa tahtiin. Äänitin lapsuustarinoita italia-laisten leivonnaisten äärellä Emporio Rulli -kahvilassa Larkspurissa ja nauroin hänen ystäviensä kanssa Pinky's Pizzassa San Rafaelissa

kuunnellessani tarinoita ajamaan opettelevan Tupacin seikkailuista. Etsin käsiini hänen opettajansa, hänen kollegansa ja hänen rakastettunsa. Kahdeksan kuukautta myöhemmin, loputtomien haastatteluiden ja lukemattomien yöllisten muokkaussessioiden jälkeen, luovutin käsikirjoituksen.

Muutamaa viikkoa myöhemmin minulle kerrottiin, että projekti pantaisiin ”toistaiseksi jäihin”. Olin pettynyt, mutta kun ajattelin kaikkia tapaamiani ihmisiä ja kuulemiani tarinoita, tunsin suunnatonta kiitollisuutta siitä, että olin saanut tuon ainutkertaisen kokemuksen. Ystäväni tuli suvusta, jolla on merkittävä ja kunnioitettava historia, ja haastatteluiden kautta sain tietää hänen elämänsä vaikeimmista ja henkilökohtaisimmista yksityiskohdista. Tiesin, että jos vain saisin mahdollisuuden, haluaisin olla kaikin tavoin mukana työskentelemässä Tupacin perinnön säilyttämiseksi. Siitä hetkestä lähtien tartuin innokkaasti jokaiseen tilaisuuteen, jonka Afeni minulle tarjosi.

Muutamaa vuotta myöhemmin Afeni kutsui minut käymään asuntolaivallaan Sausalitossa, Kaliforniassa. Hän oli kuullut, että olin julkaissut romaanin ja halusi onnitella. Kun saavuin, hän ojensi minulle lahjan. Se oli Harlemin renessanssin suuriin kirjailijoihin lukeutuvan Zora Neale Hurstonin elämäkerta. ”Kiitos, Afeni”, sanoin, ”mutta minua vähän nolottaa. Koska minä vain kirjoitan tyhjänpäiväisiä tarinoita rakkaudesta ja sydänsuruista, kun Shakurit kirjoittavat oikeasti tärkeitä asioista.” Hänen vastauksensa oli juuri sellainen kuin Afenilta saattoi odottaa. Hän sanoi, ettei ollut väliä *mistä* minä kirjoitin. ”Kunhan kirjoitat!”

Vaikka käynnissä ei olisi ollut mitään Tupaciin liittyviä projekteja, joissa olisi kaivattu minun apuani, pysyin silti läheisissä väleissä Afenin ja useiden hänen perheenjäsentensä kanssa. Ja kun minusta tuli äiti, Afeni ja hänen siskonsa Glo kannustivat minua koko ajan. Olin kiitollinen, että asuimme vain joidenkin kilometrien päässä toisistamme Afenin uskomattoman elämän viimeisten vuosien ajan.

Vuosien varrella en juuri ajatellut tekemääni käsikirjoitusta. Mutta vuonna 2017, kun tekeillä oli perikunnan auktorisoima dokumentti Tupacin elämästä, projektin arkistonhoitaja löysi nimeni jostain vanhasta yhteydestä ja kysyi, voisiko minut palkata auttamaan käsikirjoituksen kehittämisessä. Pian sen jälkeen Shakurin perikunta ryhtyi jälleen uuteen projektiin, johon minua pyydettiin mukaan. Kyseessä oli näyttely, joka kunnioittaisi Tupacia ja hänen elämäntyötään. Kaksi vuotta museoprojektin alkamisen jälkeen ympyrä sulkeutui: Minua pyydettiin kaivamaan esiin kauan sitten tekemäni käsikirjoitus.

Yli kaksi vuosikymmentä myöhemmin istun toista kertaa viimeistelemässä kirjaa, johon on nyt lisätty uusia haastatteluita ja tarinoita ja tehty lukemattomia muokkauksia. En voi olla ajattelematta millainen päivä tiistai 10. syyskuuta 1996 olisi saattanut olla. Tuolle päivälle Tupac oli sopinut ensimmäisen kirjoittajien tapaamisen, jossa hän olisi epäilemättä pomottanut meitä kaikkia Wilshire Housen -asunnolla. Jos suljen silmäni ja muistelen kuukausia, joiden aikana kirjoitin tämän kirjan ensimmäistä versiota, näen Tupaclandin, hänen elämänvaiheistaan kertovat sivut, jotka peittivät asuntoini seinän. Pohdin tuota päivää vuonna 2006 Afenin asuntolaivalla, kun olin epävarma omasta suunnastani. Muistan, kuinka voimaannuttavaa oli kuulla Afenin sanat, kun hän siristi silmiään, katsoi minuun ja sanoi määrätietoisesti: ”Ei ole väliä, mitä sinä kirjoitat. *Kunhan kirjoitat!*”

Ja kun Afeni Shakur káskee tehdä jotain, se on parasta myös tehdä.

— STACI ROBINSON, 2023

FAMILY TREE

4 NOT

cause we ALL Spring
from Different Trees
as NOT mean
are NOT created Eq

The True Beauty in
in the vast forest in
E Tree must FIGHT 2
among the evils of the

FIND greatness in the
at grows against all
Blossoms in Darknes
and gives BIRTH 2 pro

was The Tree who gr

OSAI

NEW YORK

CRADLE TO THE GRAVE

1970–1971

June 16, 1971, Mama gave birth to a hell raisin' heavenly son.

– TUPAC SHAKUR

Juuri ennen auringonnousua huhtikuun toisena päivänä vuonna 1969 Afeni Shakur ja hänen puolisonsa Lumumba nukkui-
vat asunnossaan 112 West 117th Streetillä Harlemissa. He heräsi-
vät ovelta kuuluvaan kovaan, melkeinpä väkivaltaiseen takomiseen.
Oven ulkopuolella seisoi viisi New Yorkin poliisilaitoksen poliisia,
mukaan lukien etsivä Francis Dalton. Dalton, joka oli aseistautu-
nut ja pukeutunut luotiliiveihin, sytytti rievun tuleen.

Poliisit huusivat: ”Tulipalo! Avatkaa ovi! Tulkaa ulos! Täällä palaa!”

Pienikokoinen Afeni, jolla oli kaunis ruskea iho ja pieni siisti afrotukka, heräsi meteliin. Unenpöpperöisenä hän kulki Lumum-
ban perässä pimeässä asunnossa ja asteli hoippuvin askelin varovasti

kohti ulko-ovea. Hän katsoi ovisilmästä ja näki liekit. Koska he olivat Mustien Panttereiden New Yorkin haaran piiripäälliköitä ja Yhdysvaltain hallinto oli parin viime vuoden ajan herkeämättä vainonnut järjestöä, he olivat peloissaan mutta myös äärimmäisen epäluuloisia. He pelkäsivät, että kyseessä olisi ansa.

Lumumba avasi lukon ja raotti ovia, ja Afeni oli kiinni hänen kyljessään. Äkkiä ovi työnnettiin rajusti auki heitä kohti. Aseistetut miehet syöksähtivät näkyviin. Joku painoi aseensa piipun Afenin vasten, toinen Lumumban otsalle.

”Poliisi! Ammun teitä saatana päähän, jos liikutte!”

Afeni ja Lumumba antautuivat. Heidät retuutettiin käsirau-doissa poliisiautoon ja vietiin piirisyöttäjän toimistolle, jossa heidän tietonsa kirjattiin ylös ja heidät pidätettiin. Kun asemalle saapui lisää Mustat Pantterit -järjestön jäseniä käsirau-doissa ja hämmennyneinä, Afeni pohti kuumeisesti, mistä oli kyse. Pian hän sai tietää, että useat miehet, jotka olivat Mustissa Panttereissa seisoneet hänen rinnallaan ja vannoneet uskollisuutta järjestölle, olivat pettureita. Miehet olivat vannoneet taistelevansa oikeudenmukaisuuden puolesta, mutta itse asiassa he olivatkin pidätystä juonineita peitepoliiseja. Eräs heistä oli käyttänyt nimeä Yedwa Sutan, ja häntä Afeni oli epäillyt niin paljon, että oli kuulustellut häntä ja yrittänyt varoittaa muitakin Panttereita. Nyt Afeni sai tietää, että Sutan oli etsivä Ralph White, mikä todisti Afenin epäilykset oikeiksi ja johti lopulta loppuelämän kestävään asenteeseen, jonka mukaan kehenkään ei pitänyt luottaa.

White ja muut pidätykseen osallistuneista poliiseista kuuluivat NYPD:n tiedusteluosastoon, joka tunnettiin nimellä BOSSI. Kyseessä oli vuosikymmeniä kestänyt salainen tiedusteluoperaatio, joka toimi yhteistyössä FBI:n johtajan, J. Edgar Hooverin, vastavakoiluohjelman COINTELPRO:n kanssa.

Ohjelman salaisena tehtävänä oli vakoilla ja soluttautua järjestöihin, joita pidettiin amerikkalaisen yhteiskuntarauhan ”häirikköinä”. Hoover piti Mustia Panttereita ”kapinallisena” joukkiona ja kuvaili

When I was arrested it took a while before I fully realized the situation I was in. At first I thought there was a misunderstanding and soon I would be ported out and I would be charged with something not so serious and I'd take my medicine and move along. I did not know what a conspiracy was but I knew I didn't

sitä julkisesti sanoilla ”suurin uhka Yhdysvaltain sisäiselle turvallisuudelle”. Hän lupasi hävittää koko järjestön vuoden loppuun mennessä. Hoover käytti häikäilemättömästi hyväkseen soluttautujia, joiden tehtävänä oli neutraloida ”radikaalia” sanomaa levittäviä Panttereiden johtohahmoja. Hän lupasi tuhota kaikki liittoutumisyritykset mustaa nationalismia kannattavien kesken. Tarkoituksena oli estää ”väkijoukkoja yhdistävän ja villitsevän mustan messiaan syntyminen” ja estää mustia johtajia ”saavuttamasta salonkikelpoisuutta häpäisemällä heidät”. Vuoteen 1969 mennessä satoja Mustat Pantterit -järjestön jäseniä oli vainottu ja pidätetty.

Tämän iskun kohteena oli ollut kaksikymmentäyksi Pantteria, joista Afeni, Lumumba ja kymmenen muuta nyt pidätettiin. Lisäksi kaksi Pantteria oli jo entuudestaan putkassa ja neljä pidätettiin myöhemmin. He saivat viisi syytettä salaliitosta, jonka tarkoituksena oli räjäyttää pätkä paikallisjunan rataa, Bronxin kasvitieteellinen puutarha ja viisi tavarataloa: Abercrombie & Fitch, Macy’s, Alexander’s, Korvette’s ja Bloomingdale’s. Ne kaikki olivat newyorkilaisia nähtävyyksiä ja amerikkalaisen kapitalismin symboleja. Tuona iltapäivänä Pantterit kuskattiin kahdeksaan eri vankilaan eri puolille New Yorkia ja naapuriosavaltioita, ja niissä he odottaisivat yhtä Yhdysvaltain juridisesti merkittävimmistä oikeudenkäynneistä: tapausta nimeltä *The People of the State of New York v. Lumumba Shakur et al.*, joka tunnettiin myöhemmin laajalti *Kahdenkymmenenyhden Pantterin oikeudenkäyntinä*.

Afeni, silloiselta nimeltään Alice Fay Williams, syntyi 10. tammi-kuuta 1947 sodanjälkeiseen Amerikkaan, joka kärsi edelleen Jim Crow -laeista. Tuona vuonna elettiin kylmän sodan aattoa, perustettiin CIA, esiteltiin kuluttajille Polaroid-kamerat ja Tupperware-astiat, ja leipä maksoi kaksitoista senttiä. Kun Brooklyn Dodgersin Jackie Robinson asteli kentälle ensimmäisenä mustana baseball-ammattilaisena, Ku Klux Klan hallitsi isoa osaa etelästä. Afeni syntyi kättilön avustuksella kotona, ja vastassa olivat äiti Rosa Belle, isä

Walter Williams, Jr. ja kaksivuotias sisko Gloria Jean, jota kutsuttiin yleensä Jeaniksi.

Alice Fay oli vasta kuusi, kun hän joutui jo kokemaan, millaista on olla musta Yhdysvalloissa. Aamuisin Alice käveli siskonsa kanssa kouluun pitkin Lumbertonin pölyisiä katuja Pohjois-Carolinassa ja joutui sietämään ohiajajien miesten huutelua. Miehet hidastivat sen verran, että pääsivät karjumaan vihaa tihkuvat loukkauksensa. Joinakin päivinä nimitys oli ”apina”. Joinakin päivinä se oli ”kalju, rimpakinttuinen mutakuono”. Mutta useimpina aamuina se oli ”nekru”. Aamu toisensa jälkeen nämä sanat upposivat tikarien tavoin nuoren Alicen mieleen ja osoittivat, että vihan vaikutukset voivat olla syvemmät kuin luodin tai veitsen.

Vuonna 1954, kun Alice oli 7-vuotias, korkeimman oikeuden ratkaisu jutussa *Brown vastaan koululautakunta* aiheutti kuohuntaa koko maassa. Se oli askel kohti tasa-arvoa, mutta koko maailma tiesi, että mustat amerikkalaiset – etenkin mustat opiskelijat – kohtaisivat väkivaltaisen vastareaktion. Pohjois-Carolinassa Ku Klux Klan keräsi kannattajia lietsomalla vihaa. KKK terrorisoi sekä mustia että alkuperäisväestön yhteisöjä etelässä. Järjestö liimaili julisteita, poltti ristejä ja lynkkasi viattomia pelotellakseen mustat ja alkuperäisväestön edustajat luopumaan oikeuksiensa tavoittelusta.

Vuosien mittaan Ku Klux Klanin terrorismin uhka tuli lähemmäs Williamsien kotia. Tammikuussa 1958 Lumbertoniin kantautui uutinen, että läheiseen Maxtonin kaupunkiin suunniteltiin KKK:n marssia. KKK:n johtaja Pohjois- ja Etelä-Carolinassa, James W. ”Catfish” Cole, johti hyökkäystä ja julisti, että hänen pääasiallinen päämääränsä oli ”panna intiaanit aisoihin ja lopettaa rotujen sekoittuminen” lopullisesti.

Tammikuun kahdeksannentoista päivän iltana yli viisisataa pistoolein ja kiväärein aseistautunutta lumbee-intiaania saapui Maxtoniin. He olivat täysin ylivoimaisia marssille saapuneisiin viiteenkymmeneen KKK:n jäseneseen nähden. Pimeydessä ammuttiin laukauksia, paikallinen poliisi saapui paikalle ja KKK:n jäsenet pakenivat yöhön.

He eivät koskaan enää palanneet Lumbertoniin tai Maxtoniin. Jo ennen kuin Alice Faye Williamsista tuli Shakur, vastarinta ja peloton uhmakkuus oli Williamsin perheelle tuttua.

Tapaus tunnettiin Hayes Pondin taisteluna, ja se saattoi hyvinkin olla tapahtuma, joka sysäsi Alicen ajattelun uusille raiteille. Uutiset herättivät Alicessa voimakkaan tunnereaktion ja osoittivat hänelle, että sortoon ei ole aina pakko alistua. Lumbee-sotureiden voiton ansiosta hän oppi 11-vuotiaana, että oli mahdollista sanoa ei – seistä selkä suorana epäoikeudenmukaista kohtelua vastaan. ”Se oli ensimmäinen maistiaiseni vastarinnasta”, hän muisteli 45 vuotta myöhemmin. ”Vastarinta sykki sydämessäni. Aioin panna vastaan. Ajattelin, että minusta ei tule uhria.”

Alice näki myös äitinsä panevan vastaan sen jälkeen, kun tämä oli kärsinyt vuosikausia lähisuuhdeväkivallasta. ”Kun eka- tai toka-luokkalaisena palasin koulusta kotiin, katsoin aina ensin sängyn alle varmistaakseni, ettei isäni ollut tappanut äitiäni ja tunkenut ruumista sinne”, hän muisteli. Vuonna 1959 Rosa Belle jätti miehensä ja muutti lastensa kanssa pohjoiseen, New Yorkiin. Rosa Bellestä tuli näin osa kuuden miljoonan mustan amerikkalaisen muuttoliikettä, joka kesti yhteensä kuusikymmentä vuotta ja josta käytetään nimitystä Suuri muuttoliike. Ihmiset halusivat päästä eroon jatkuvista lynkkauksista ja terrorismista, joka oli mustien amerikkalaisten vitsauksena eteläisissä osavaltioissa. Matkan päässä odotti yhteiskunta, joka lupaili tietä todelliseen mahdollisuuksien tasarvoon, ja Rosa Belle oli toiveikas. Hän löysi kolmihenkiselle perheelleen huoneen valkoisen naisen asunnosta Brook Avenuelta Bronxista.

Alice Fayelle selvisi pian, että pohjoinen ei täyttänyt hänen odotuksiaan. Heti kun hän oli päässyt uuden koulunsa pihalle, nimitely alkoi jälleen. Kun eräs koulutoveri sanoi, että Alice näytti ulkoavaruuden oliolta, Alice pani vastaan niin kuin osasi. ”Vedin sitä turpaan”, hän muisteli. ”Halusin vain tapella. Tapella vastaan... ajattelin, että tappeleminen oli tapa kompensoida puutteitani.”

Alice oli lahjakas, ja kahdeksannella luokalla opinto-ohjaaja rohkaisi häntä pyrkimään New Yorkin ensiluokkaiseen High School of Performing Arts -oppilaitokseen, joka tunnettiin lyhyemmin nimellä PA. Alice pääsi sisään, mutta hänen kokemuksensa PA:ssa osoittivat hänelle entistä selkeämmin, että toisilla oli pelkästään ihonvärinsä takia enemmän mahdollisuuksia kuin toisilla. ”Monet ski-deistä, jotka kävivät PA:ta, tulivat yksityiskouluista”, hän kertoi. ”He saapuivat kouluun limusiineilla, ja vihasin heitä sydämeni pohjasta. Join Thunderbird-viiniä ennen koulupäiviä ihan vain, jotta sain heitä kohtaan tuntemani vihan pysymään aisoissa.”

Kokemus epäoikeudenmukaisuudesta ruokki hänen vihaansa, mutta hänellä ei ollut mitään keinoa purkaa sitä. Hänen lyhyt pinnansa johti alkoholin ja huumeiden käyttöön, kun hän tappeli tiensä läpi New Yorkin. Hän tappeli sekä poikien että tyttöjen kanssa. Lopulta Alice jätti PA:n kesken ja liittyi pian sen jälkeen Disciple Debsiin, joka oli pahamaineisen newyorkilaisen poikajengin Disciplesin sisarjärjestö. Se oli tapa löytää yhteenkuuluvuutta ja keino kanavoida musertavaa riittämättömyyden tunnetta.

Tunnelin päässä oli kuitenkin valoa. Kilpailevien tyttöjengien kanssa käytyjen veristen puukkotappeluiden lomassa Alice sattui tutustumaan länsiafrikkalaiseen jorubakulttuuriin. Kulttuurissa keskeistä on arvojärjestelmä, jossa elämäntavat perustuvat moraaliin, rehellisyyteen ja viisauteen. Näiden uusien vakaumusten kautta hän löysi jotain ennenkokematonta – ympäristön, jossa voisi oppia käyttämään energiansa paremmin ja kenties löytäisi rauhan. Hän vietti lauantait bembé-musiikkitapahtumissa ja ihastui afrikkalaisten rumpujen soittoon, joka pysyi hänelle rakkaana taidemuotona koko hänen loppuelämänsä ajan. Hänen jorubaopettajansa ehdotti, että hän vaihtaisi nimensä sellaiseen, joka kuvastaisi paremmin hänen syvällisyyttään ja rakkauttaan maailmaa ja ihmisiä kohtaan. Hänelle ehdotettiin nimeä Afeni. Se tarkoittaa ”häntä, joka rakastaa ja jota rakastetaan”. Ja niin Alice Faye Williamsista tuli Afeni.